

Kara Kitap'ın parantezi...

"Sen Surat Okumayı Bilir misin?", Orhan Pamuk ve Selçuk Demirel'in birlikte üretme isteğinden doğmuş. Kitabın sayfaları arasında "Kara Kitap"ın, Orhan Pamuk tarafından yaratılan o müthiş atmosferinin Selçuk Demirel diline çevrilmiş hâlleri yer alıyor.

ERAY AK

erayak@cumhuriyet.com.tr

Selçuk Demirel'in çizgileriyle dünyaya baktığımızda içinden sadece çizginin değil, hikâyenin, çizgilerle örülmüş öykülerin ve edebiyatın da olduğu bir dünyaya bakarız aynı zamanda. Bu öyle bir dünyadır ki içine aldığı her şeyi bir anda kendileştirir. Herhangi bir nesne ya da figür, Selçuk Demirel dünyasına adım atışından itibaren bize bambaşka hâliyle görünüyordur artık ve yazının hemen başında bahsettiğim hikâye de tam olarak bu noktada başlar. Buna sadece özgün bir çizgi dünyası demekle yetinemeyiz ayrıca çünkü bu nesne ya da figürler, çizgi olduğu andan itibaren hikâye anlatmaya başlar. Biz de tam olarak bu nedenle Selçuk Demirel kitaplarını bir çizgi dünyasından beklendiği gibi sadece 'izleyemeyiz'. Demirel kitaplarının sayfaları arasında pek çok zaman bir hikâyenin sayfaları arasında da dolaşırız ve Demirel bizi okumaya iter.

Bir de kendi hikâyesini yaratan çizimlerinden öte edebiyat odağında ilerleyen çalışmaları var Selçuk Demirel'in. Bilen bilir -ki epey takipçisi de vardır bu çalışmalarının- bundan kısa süre önce Yazarların Yüzünden düşmüştü kitapçı raflarına. Demirel'in edebiyatla kurduğu ilişkinin farklı bir yansımasıydı kitap. Aynı şekilde şiirli çizimlerden oluşan Portakal Mavis Bir Dünya ve anlatılmaya kalkılırsa sayfaya sığmayacak diğerleri...

Demirel'in bu bağlamda ilerleyen yeni kitabı ise Sen Surat Okumayı Bilir misin? Kitabın alt başlığı, içeriğine dair pek çok şeyi anlatmaya yetiyor: "Kara Kitap İçin Resimler".

"KİTABIN RUHU"

Sen Surat Okumayı Bilir misin?, Orhan Pamuk ve Selçuk Demirel'in birlikte üretme isteğinden doğmuş. Bunu, Pamuk'un Kitap için yazdığı önsözden

öğreniyoruz. Bir gün İstanbul'da buluşup Galatasaray'dan Harbiye'ye kadar süren kısa sayılabilecek bir yürüyüş yapmışlar. Devamını Orhan Pamuk'tan dinleyelim: "Bu kitabın ruhu o ilk yürüyüşte ortaya çıktı. İlk başta birlikte bir şeyler yapalım diyorduk yalnızca ama bu şeyin ne olduğunu bilmiyorduk. Selçuk'un başta John Berger [olmak üzere] başka yazarlarla birlikte yaptıkları kitapları hatırlamaya çalışıyordum.

Demirel'in kaleminden, fırsatından çıkanlar Kara Kitap'ın bir eklentisi değil. Kara Kitap için açılmış ayrı bir paragraf.

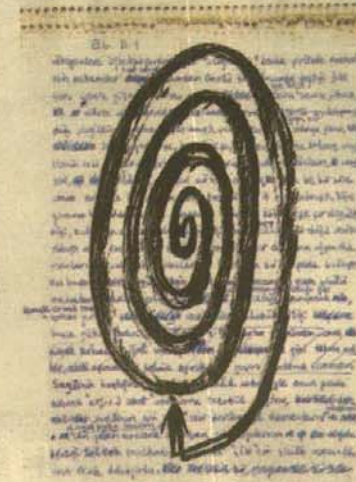
Ama tabii ben onlarla yaptığından başka bir kitap geçiriyordum aklımdan. Yazının konusu kadar, kendisi; resmin konusu kadar kendisi de

konudur. Roman içinde roman yazan adam. Resim içinde resim yapan kalem (...) Kafadaki resim. Resimdeki kafa. Kafanın içindeki yazı. Yazının içindeki kafa..."

YAZAN BİR ÇİZER, ÇİZEN BİR YAZAR

Orhan Pamuk, nasıl bir Kitap düşlediğini tarif ederken aslında Kara Kitap'ın o kendine has dünyasını tarif ediyor gibiyiz Kara Kitap, tam da Pamuk'un anlattığı gibi değil midir? Yazının içinde dünyalara, dünyaların içinden başka başka âlemlere uzanırız roman boyunca.

Sen Surat Okumayı Bilir misin'in sayfaları arasında da Kara Kitap'ın, Orhan Pamuk tarafından yaratılan o müthiş atmosferinin Selçuk Demirel diline

Selçuk Demirel

Orhan Pamuk

çevrilmiş hâlleri yer alıyor. Demirel'in kaleminden, fırsatından çıkanlar Kara Kitap'ın bir eklentisi değil. Kara Kitap için açılmış ayrı bir paragraf. İki yaratıcı zihnin açıcı bakışlarından doğmuş yeni bir verim. Bu bağlamda Sen Surat Okumayı Bilir misin'in sayfaları arasında uzandığımızda Orhan Pamuk'u ve Kara Kitap'ı görüyoruz, çizgilerden mütevelli Selçuk Demirel'in kendisini de görüyoruz ancak bunlar dışında gördüğümüz diğer şey; yaratıcı zihinlerin birleşiminden doğan, hayal gücü canavarını hiç durmadan hareket ettiği yeni bir dünya. Bu yeni dünyanın ise kıskırtıcı bir yanı var. Kara Kitap'ı okuyup hayranlık duyanlar, romanın sahnelerini rüyalarına taşıyanlar, tüm kalemelerini bir kenara bırakıp yeşil mürekkeple yazmaya başlayanlar Sen Surat Okumayı Bilir misin'de, rüyalarındaki sahnelere bir adım daha yaklaştığını görecektir. Bu anlamda bu düşsel kitabın gerçeğe yakından ilişkisi var. Ama bu gerçekliğin yolları da hayal gücü taşlarıyla döşeli...

Kitabın sayfaları arasında Selçuk Demirel'in bir çiziminin eşlik ettiği İbn Zerhaneli'nin şu sözü yer alıyor: "Hiçbir şey hayat kadar şaşırtıcı olamaz. Yazı hariç."

Sen Surat Okumayı Bilir misin'de çizgileriyle yazan bir çizer, yazdıklarıyla çizen bir yazar var...

Ne kadar şaşırabileceğinizi düşünenebilir misiniz? ■

Sen Surat Okumayı Bilir misin? Kara Kitap İçin Resimler / Selçuk Demirel / Yapı Kredi Yayınları / 132 s.